

Dyskans peswar ha dew ugens (44)

An peswora dyskans ha dew ugens

Prepositions

***This writing, amended, is taken from An Tri Hwans, Hwedhlow Nowydh ha Koth by John Richards. An skrif ma, amendys, yw kemerys dhyworth An Tri Hwans, Hwedhlow Nowydh ha Koth gans John Richards.*

An Tri Hwans

Yn termyn eus passys yth esa den pur voghosek. Yth esa ev trigys gans y wreg yn krowji byghan ha tewal yn ogas koos bras. Pub dydh oll an den e dhe'n koos rag treghi prenyer ha'ga gwertha y'n dreveglos rag dendyl y vewnans ev.

Unn jydh y'n koos, hag ev yeyn ha glyb, yn-medh ev **dhodho** y honan: "Yth ov vy pur drist. Trist yredi ov vy. Boghosek on ha res yw dhymmo vy gonis y'n koos euthyk na pub dydh oll. Yma nown dhymm, yma nown dhe'm gwreg ynwedh. Go vy! Go vy! Ass ov vy trist!"

Y'n pols na yth omdhiskwedhas dhodho korrik. Yn-medh an korrik: "A dhen anfeusik! My re glewas pub ger oll a leversys. Truedh a gemerav **warnas**, ha my a vynn ri dhis tri hwans. Govyn **orthiv** pypynag a vynni ha dha dri hwans a wra dos ha bos gwiryonedh.

An den boghosek eth tre ha derivas orth y wreg an pyth a wrussa klewes dhyworth an korrik y'n koos. Yn-medh an wreg yn lowen. "Deus a-berth y'n chi, ow har ker, ha ni a wra keskewsel a-dro dhe'n korrik ha'n tri hwans."

"Yma nown dhymm ha nyns eus marnas bara sygh. Da via **genev** kavos selsigen vras dhe'n kon." A-dhesempis selsigen vras a godhas war an voos.

"Dibreder os ta," yn-medh y wreg, "nyns eus marnas dew hwans dhyn lemmyn." Hag an venyn a dhallathas kria hag ola.

"A wreg," a grias an den, "my a vynn an selsigen dhe gregi war a'th frigow!" Ha henn a wrug! Hi a besyas dhe gria ha dhe ola "an dus a wra gul ges **ahanav** vy."

Wostiwedh an den a leveris: "My a vynn na wrussen vy kampolla selsigen." A-dhesempis an selsigen o gyllys a wel. An tressa hwans re bia grontys, ha'n dhew o mar voghosek avel kyns.

Gerva

yn termyn eus passys	<i>once upon a time</i>	
yn ogas	<i>near</i>	Note 4
y vewnans ev	<i>his living</i>	Note 1
unn jydh	<i>one day</i>	Note 2
dhodho y honan	<i>to himself</i>	Note 3,
Res yw dhymmo vy	<i>I must</i>	Note 3, note 1
Go vy!	<i>Woe is me!</i>	
A dhen anfeusik!	<i>Oh, unfortunate man!</i>	
My re glewas	<i>I have heard</i>	
warnas	<i>on you</i>	Note 3
Govyn orthiv	<i>Ask (of) me</i>	Note 3
pypynag	<i>whatever</i>	
dos ha bos	<i>to become</i>	
re bia grontys	<i>had been granted</i>	
ahanav	<i>of me</i>	Note 3

Notennow

1 emphasis

Pronouns may be added to nouns for emphasis

Y vewnans *his* life

Y vewnans ev *his* life

Similarly: ow bewnans vy *my* life; dha vewnans jy *your* life; hy bewnans hi *her* life; agan bewnans ni *our* life; agas bewnans hwi *your* life; aga bewnans i *their* life

These 'suffixed' pronouns may also be added to prepositions: dhymmno vy, dhiso jy, dhodho ev, dhedhi hi, dhyn ni, dhywgh hwi, dhedha i

2 dydh

Remember dydh, which is masculine, has an unusual and unexpected mutation in a few circumstances.

An jydth, unn jydth, an keth jydth

But dew dhydh, an dedhyow

3 *Some prepositions combine with pronouns, you have met several of these already*

orth (at)	a-dro dhe (about)	rag (for)	war (on)	a (of)
orthiv	a-dro dhymm	ragov	warnav	ahanav
orthis	a-dro dhis	ragos	warnas	ahanas
orto	a-dro dhodho	ragdho	warnodho	anodho
orti	a-dro dhedhi	rygdhi	warnedhi	anedhi
orthyn	a-dro dhyn	ragon	warnan	ahanan
orthowgh	a-dro dhywgh	ragowgh	warnowgh	ahanowgh
orta	a-dro dhedha	ragdha	warnedha	anedha
dre (through)	heb (without)	ryb (beside)	dyworth* (at)	yn-dann (under)
dredhov	hebov	rybov	dyworthiv	yn-dannov
dredhos	hebos	rybos	dyworthis	yn-dannos
dredho	hebdho	rybdho	dyworto	yn-danno
dredhi	hebdhi	rybdhi	dyworti	yn-danni
dredhon	hebon	rybon	dyworthyn	yn-dannon
dredhowgh	hebowgh	rybowgh	dyworthowgh	yn-dannowgh
dredha	hebdha	rybdha	dywortha	yn-danna

* dyworth is often found as dhyworth

Remember: dhe, war and yn-dann cause a second mutation when used with a noun

4 Some prepositions are ‘separable’ when used with a pronoun

Yn-kever an hwedhel *with respect to the story*
 but yn ow hever *with respect to me*

similarly

yn ogas an eglos *near the church*
 but yn ow ogas *near me*

Yn-kever *in respect of* Yn ogas *near* Yn le *in place of*

yn ow hever	yn ow ogas	yn ow le
yn dha geve	yn dha ogas	yn dha le
yn y geve	yn y ogas	yn y le
yn hy hever	yn hy ogas	yn hy le
yn agan kever	yn agan ogas	yn agan le
yn agas kever	yn agas ogas	yn agas le
yn aga hever	yn aga ogas	yn aga le

Exercise 1 Oberen 1 Translate the following. Treyl an lavarow a sew

- 1 Is there a letter on it?
- 2 No, there is a book on it.
- 3 Are there some cups in them?
- 4 Yes, there are some cups in them.
- 5 My friend wrote a story about them. (a-dro dhe)
- 6 The man drove his car through it.
- 7 I keep some apples in it.
- 8 They sent a car for me.
- 9 We shall not go without you.
- 10 I'll walk beside you.
- 11 He is speaking to us.
- 12 The letter came from her.
- 13 I will speak to him for you.
- 14 Don't go without me.
- 15 Is the cat on the bed? No, it's under it

Exercise 2 Oberen 2

Read the following passage and answer, **in English**, the questions that follow.
Red an skrif a sew ha gorthebi, yn Sowsnek, an govynnow a sew.

Y'n jydh hedhyw ni a breder a bennti Kernewek avel neb chi byghan romansek, desedhys yn kres an pow a-dro, afynys gans pub daffar a'n bys arnowydh, ha kerghynnys gans lowarthow teg po glesin kempen.

Mes yn termyn eus passyes – y'n etegves po a-varr y'n nownsegves kansvledhen – yth o skeusen dhyffrans. An pennti y'n dedhyow na o truan, isel, yeyn, tewl ha glyb. An daras o yn dew hanter, an hanter a-wartha gwithys ygor dhe asa nebes golow a-ji, ha'n hanter a-woles gwithys deges dhe dhifenna an flegthes orth mos yn-mes ha'n yer ha'n mogh orth dos a-ji. An unn stevel y'n pennti a servya pub porpos oll marnas koska. Yth o kegin, floghva, golghva hag esedhva oll war-barth. Nyns esa chambours. Yth esa neppyth henwys 'talfat', nag o yn hwir tra vyth marnas leur ygor yn-dann an to hag a ystynna dres hanter an stevel a-woles. An teylu a wre yskynna dhe'n talfat gans skeul, ha nyns esa marnas unn gweli. An gour ha'y wreg a wre koska yn kres an gweli, an dhew flogh yowynka a bub tu, flegthes erel war lenn war leur an talfat ha'n baban yn kosten[†].

[†] kosten = straw basket

- (i) *What image of the Cornish cottage is presented today? Your answer should mention four points.*
- (ii) *When was the picture different?*
- (iii) *What was the cottage like in former times? Your answer should mention three points.*
- (iv) *Why was the top half of the door kept open?*
- (v) *Why was the bottom half of the door kept closed?*
- (vi) *What did not take place downstairs?*
- (i) *What was the talfat?*
- (ii) *What was in the talfat and how was it reached?*
- (iii) *The baby slept in a basket, but where did the other children sleep?*

Exercise 3 Oberen 3

Write, about 150 words: Skrif a-dro dhe 150 ger

Ow modrep/ow ewnter an gwella